

به نام خدا

چهارک، غنچه جنوب

مؤلف:

بلقیس طراری

www.ketab.ir

سر شناسه	: طراری، بلقیس، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدید آور	: چارک: غنچه‌ی جنوب / بلقیس طراری: ویراستار علی بهرامشاهی
مشخصات نشر	: بندرعباس: رسول، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ص. : مصور، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۱۰-۴۳-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: کتابنامه.
موضوع	: بندر چارک
شناسه افزوده	: بهرامشاهی، علی. ۱۳۴۹-، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ط ۲۰۷۵/۵۳۳۵ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۷۳۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۱۸۲۰۷۰

نشر رسول

نام کتاب: چارک، غنچه‌ی جنوب

مؤلف: بلقیس طراری

ویراستار: علی بهرامشاهی

ناشر: نشر رسول

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ: سلمان فارسی

قیمت: ۴۵۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-5610-43-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۱۰-۴۳-۷

کلیه حقوق محفوظ است.

انتشارات رسول / تلفکس: ۰۷۶۱-۳۳۵۴۷۹۹

E- Mail: rasoolpublish@yahoo.com

با تشکر فراوان از:

آقایان: محمد طراری - عبدالله رحیمی - عبدالرحمن پوراحمدی - عبدالرحمن

آتشین پنجه - ابراهیم قایدی پور - علی تن زاده -

خانم‌ها: خضرا مبارکی - آمنه طراری - ایمان جاسمی - لطیفه تن زده -

شفیقه تن زده - عایشه محمدی فرد - خانواده محترم زمردنگار - سامیه سلیمی -

سعیده خدنگ - سعیده زارع - سمیره قایدی پور - مریم بستکی احمدی

شورای اسلامی: آقای عباس حکیمی - بخشداری شیکوه: آقای محامدی

اداره آب: آقای علی تن زاده

اداره برق: آقای اعزاز

اداره پست بندر لنگه: آقای قاسمی

اداره آموزش و پرورش: آقای دردی

اداره امور صنفی: آقای حسین زارع و خانم قدریه جاسمی

بهزیستی بندر چارک: آقای احمد سلیمانی

اداره کمیته امداد: آقای محسنی (رییس سابق) و آقای صالحی

اداره گمرک: آقای انصاری (رییس سابق) و آقای رخشان

بهداشت بندر چارک: آقای علی زارع

اداره مخابرات: آقای اسحاق ارزانی و خانم دهنده

وبلاگ: [www . blogfa . charakcity . com](http://www.blogfa.charakcity.com)

بیا تاریخ را با هم جمع کنیم و از آن پلی بسازیم برای فرداها و به روزی بیندیشیم که تاریخ شهرمان، در مجموعه کتابی گوشه کتابخانه وطاقچه‌ای نهاده‌ایم..

بیا با خیالی راحت پلک‌ها را ببندیم و با خیالی راحت تر هر گاه که دلمان هوس کرد، گذشته‌های شیرین دیارمان را و شجاعت مردان و زنان دلاور قدیم را مرور کنیم و عبرت بگیریم از زندگی ساده و بی‌آلایش اجدادمان که عشق را تنها در زلالی آب دریا خلاصه می‌کنند. مردان و زنانی که چون کوه استوارند و چون درختان نخل سخا پرور و مهربان.

بیایید در گذشته غرق شویم و به همان خانه‌های گلی اکتفا کنیم که سقف‌های خانه گلی خود عشق است. بیاید راز گل‌خانه‌های گلی را بدانیم و (چاه رقیه) را به اوج برسانیم.

ب. طراری

ادبیات شفاهی هر منطقه ریشه در روزگاران کهن دارد و هویت هر منطقه در طی سالیان دراز نسل به نسل و سینه به سینه منتقل می گردد که باید به گونه ای بر صفحه کاغذ نقش ببرند تا برای همیشه ثبت گردد و نسل های جدید بتواند هویت عظیم گذشتگان خود را بشناسند و قدرشناس آن باشند.

شهر بندر چارک، شاید برای همه مناطق شناخته شده نباشد و همانند غنچه ای شکوفا نشده می ماند که روز به روز در حال شکوفایی است. با وجودی که زادگاهم ریشه ای دیربای دارد و دارای تاریخ و جغرافیایی عظیم و گرانبهاست که نشانه تدبر و عظمت و بزرگی پیشینیان می باشد اما با گذر سال ها، ناشناخته مانده و مهر (محرومیت) بر او زده شده است.

این غنچه ناشناخته مردمی بسیار قانع و مهربان را در دل خود جای داده و مظهر دلیری و شجاعت دریانوردان و صیادانی است که با دریا انس گرفته اند و دل دریایشان صاف و زلال است و چهره آفتاب سوخته شان نشان از دوستی دیرینه شان با دریاست و صدای پرشور (یا مال) که از گذشته با کتون درونشان طنین انداز است، سختی هایشان را از میان می برد. مردمی که نام لنگر و گرگور و تور در رگ هایشان جاری است و همه این ها را نسل به نسل به فرزندانشان انتقال داده و آموخته اند.

فرهنگ شهر، بخش عظیمی از هویت ملت را تشکیل می‌دهد و هیچ زادگاهی نمی‌تواند بدون تکیه بر پایه و اساس فرهنگ ملی خود در زمینه‌های مختلف فرهنگ مردمی و جلوه‌های زبانی، قصه‌ها، افسانه‌ها، ضرب‌المثل‌ها و.. خود را بشناسد و پایه‌گذاری شود. فرهنگ روز به روز رو به پیشروی است و برای دوام و بقای بیشتر آن و آداب و رسوم و سنن گذشتگان تمام تلاش خود را می‌کنم تا روزی که رنگ نشود و آیین‌ها و رسومات زیبا، پیوسته دوام داشته باشند.

در پایان پروردگار بزرگ را شاکرم که این توفیق را ارزانی داشت تا بتوانم فرهنگ و آداب و رسوم و همچنین تاریخچه مختصری از زادگاهم بندر چارک را به نگارش در آورم. صادقانه اذعان می‌نمایم که این نوشته دارای نقایصی است و امیدوارم که خوانندگان نکته‌سنج و نکته‌یاب بر اینجانب منت نهند و معایب و کاستی‌ها را بر شمارند تا رهگشای قدم‌های بعدی باشد.

فهرست

- بندر چارک پیش از انقلاب جمهوری اسلامی ۱۵
- مروری بر گذشته‌ی شیکوه و مهاجرت اعراب به این منطقه ۱۵
- شیکوه ۱۷
- تاریخچه پیدایش بندر چارک و نام‌گذاری آن ۱۹
- وجه تسمیه شیکوه ۱۹
- موقعیت جغرافیایی و طبیعی ۲۰
- میزان جمعیت بخش شیکوه ۲۰
- جمعیت و پراکندگی ۲۱
- ویژگی قومی ساکنان بندر چارک ۲۴
- زبان ۲۵
- دین ۲۵
- پوشش مردان ۲۶
- پوشش زنان ۲۶
- قلعه آل علی به روایت مرحوم مبارک یعقوبی ۲۷
- قلعه جیله (حمیله) ۳۳
- مسجد آل علی ۳۴
- آداب و رسوم، آیین‌ها و مراسم ۳۵
- مراسم یامال ۳۵
- مراسم عروسی در زمان گذشته ۳۶
- رزف ۳۸
- طماشه (تماشا) ۴۰
- مسابقات اسب سواری ۴۱
- مراسم مولودخوانی ۴۱

- مراسم عروسی در زمان حال ۴۵
- خرج بری ۴۶
- چگونگی دعوت کردن میهمانان به عروسی ۴۶
- خانبندان عروس ۴۷
- شب هندی یا محلی ۴۷
- روز دوم عروسی و شب زفاف ۴۸
- مراسم هنگام نزول باران ۴۹
- مکتب‌خانه‌های سنتی (ملا) ۵۰
- مکتب‌خانه جعفر طیار ۵۲
- قوم لوتی (خولن‌مرد) ۵۳
- آثار باستانی ۵۴
- آب اثبارها ۵۴
- چاه‌ها ۵۶
- مساجد ۵۷
- بازار قدیم بندر چارک ۵۸
- خانه مرحوم عبدالرحمن خسروانی ۵۸
- معادن سنگ، گچ، ماسه و شن ۵۹
- کوه‌ها و رشته کوه‌ها ۵۹
- سد (آب بند) ۶۰
- مطینه (مینه) ۶۰
- منطقه کوچک نگاز ۶۱
- مقیاس و اوزان ۶۳
- خرافات و اعتقادات مردم بندر چارک در گذشته ۶۴
- اعتقاد به ام‌الدلیس ۶۴
- اعتقاد به بابا دریا ۶۵

- ۶۵ اعتقاد به زایمان آهوهنگام غبار آلوده ابری بودن هوا
- ۶۵ اعتقاد به شفاعت قبر مردگان (افراد عادی)
- ۶۶ باورها
- ۶۹ بازی‌های رایج گذشته
- ۶۹ بازی با توب
- ۶۹ بازی مج
- ۷۰ تاب بازی
- ۷۰ بازی در میج
- ۷۰ بازی تمت
- ۷۱ بازی ثابت
- ۷۱ بازی دارتوب
- ۷۲ بازی تخم مرغ گندیم
- ۷۲ مشخصات اقلیمی و آب و هوا
- ۷۳ گرما
- ۷۳ فشار هوا
- ۷۴ باد
- ۷۴ باد شمال
- ۷۵ باد سهیلی
- ۷۵ باد قوس
- ۷۶ بادهای نزدیک ساحل
- ۷۶ طوفان
- ۷۶ ابر
- ۷۶ رطوبت هوا
- ۷۷ باران
- ۷۸ ساعات آفتابی
- ۷۸ منابع طبیعی (بویش گیاهی)

- ۷۸ درختان بومی
- ۷۹ درخت کنار (سدر)
- ۷۹ درخت کهور
- ۸۰ خرما
- ۸۱ لور
- ۸۱ سمر
- ۸۲ مسموم
- ۸۲ درختان گلکین (کانتین)
- ۸۳ درختان طبیعی یا خودرو
- ۸۳ پنیرک
- ۸۳ ترشک (حمامز)
- ۸۳ آویشن گرمسیری (زعتر)
- ۸۳ نونکی (ربجه)
- ۸۴ توله (خروف)
- ۸۴ سواد (جوری)
- ۸۴ دغايس
- ۸۴ کحکيز
- ۸۵ گيسون (سربرزه)
- ۸۵ گلمان (هنره)
- ۸۵ ماستير
- ۸۵ فکاء (خهر)
- ۸۶ عطر (قارچ)
- ۸۶ پزشکی سستی
- ۸۶ دل درد
- ۸۶ سردرد
- ۸۶ گوش درد
- ۸۶ دندان درد

- ۸۷ یرقان -
- ۸۷ حجامت (بادکش) -
- ۸۷ سرماخوردگی -
- ۸۷ گرفتگی بینی کودک -
- ۸۸ تب -
- ۸۸ نازایی -
- ۸۸ اسهال -
- ۸۸ شکستگی و در رفتگی استخوان -
- ۸۹ زایمان سخت -
- ۸۹ زندگی جانوری و آبیاری -
- ۸۹ قباد -
- ۸۹ جم جام -
- ۸۹ حلوا سفید -
- ۹۰ شوریده (ام اضریس) -
- ۹۰ شهری (شعری) -
- ۹۰ سرخو (حمرو) -
- ۹۰ هامور -
- ۹۰ سنگسر (کر) -
- ۹۱ دختر ناخدا (بنت النوخده) -
- ۹۱ مومغ (هاشینه) (عومه) -
- ۹۱ کولی (عوال) -
- ۹۱ میگو (ریان) -
- ۹۲ لاک پشت -
- ۹۲ لخمه (لقمه) (سفره ماهی) -
- ۹۲ خرچنگ (گبگوب) -
- ۹۲ ماهی مرکب (نفر) -
- ۹۳ پرندگان -

۹۳	 حیوانات
۹۳	 انواع غذاهای بومی
۹۴	 - سوراخ (سرابی)
۹۴	 - مهبایوه (مهبوه)
۹۴	 - ماهی شور (مالحه)
۹۵	 - ماهی برشته
۹۵	 - مرک (احله)
۹۵	 - کباب ماهی (گوشت)
۹۵	 - برنج شکری (محر)
۹۶	 - هریسه
۹۶	 - مضروبیه
۹۶	 - جریش (مفلک)
۹۷	 - مرغوم (حارق صبعه) (پامیلوس)
۹۷	 - نان فلزین
۹۸	 - نان رگامی
۹۸	 - خنفروش (ستوری)
۹۸	 - لگیمات
۹۸	 - ساگو
۹۸	 - خبیصه (حلوای نشاسته)
۹۹	 - عصیده
۹۹	 - رنگینه
۹۹	 - ممروسه (چنگال)
۹۹	 - بسیسه
۹۹	 ضرب المثل
۱۰۳	 ادارات و نهادهای رسمی
۱۰۳	 - بخش داری
۱۰۴	 - شهرداری

- ۱۰۵ اداره برق -
- ۱۰۸ کمیته امداد -
- ۱۰۹ آموزش و پرورش غیر رسمی -
- ۱۱۰ مکتب خانه ها -
- ۱۱۱ دارالعلم ها -
- ۱۱۳ آموزش و پرورش رسمی -
- ۱۲۲ خیرین منطقه -
- ۱۲۴ کانون فرهنگی یادگار امام (ره) -
- ۱۲۵ شرکت تعاونی مصرف فرهنگیان -
- ۱۲۶ بانک ملی -
- ۱۲۶ بانک صادرات -
- ۱۲۸ اداره گمرک -
- ۱۳۰ اسکله مسافربری -
- ۱۳۱ اداره مخابرات -
- ۱۳۲ اداره آب -
- ۱۳۳ کتابخانه عمومی -
- ۱۳۳ بهداشت و درمان -
- ۱۳۳ فوریت های پزشکی -
- ۱۳۴ اداره امور صنفی -
- ۱۳۴ اداره ثبت احوال -
- ۱۳۴ اداره بهزیستی -
- ۱۳۷ اماکن دیدنی و تفریحی بندر چارک -
- ۱۳۸ چهره های ماندگار -
- ۱۵۱ تصاویر -
- ۱۶۱ فرهنگ لغت -